

Slovenski dom

Štev. 141.

V Ljubljani, petek 24. junija 1938.

Leto III

Eden najvažnejših jubilejev v zgodovini naše države:

Triletnica vlade dr. Milana Stojadinovića, dr. Antona Korošca in dr. Mehmeda Spaha

Vsa Jugoslavija in posebej še Slovenija praznujeta danes triletnico velikega dogodka, ki je kresna noč 1935 pometla z ostanki diktature korumpiranih skupin in dala Jugoslaviji vlado, kakršno si je ljudstvo želelo. Začela se je doba urejenih razmer, ki so najbolje jamstvo za zunanjo moč in notranjo pomirjenje. Tolike življenjske dobe ne izkazuje v naši mladi državi še nobena vlada in redko tudi v kakšni drugi evropski državi. Prav ta dolgotrajnost, ki jo vsa Jugoslavija smatra šele za srečen in uspešen začetek, kaže, da ta vlada, ki ji stoje na čelu veliki državniki in voditelji dr. Milan Stojadinović, voditelj Slovencev in eden od ustanoviteljev Jugoslavije dr. Anton Korošec ter dr. Mehmed Spaha, da je ta vlada globoko zasidrana v ljudstvu, da ji daje jamstvo za obstanek časovna potreba in da jo zahtevajo koristi naše države ter vseh njenih pokrajin. Ob tem jubileju, tako pomembnem za Jugoslavijo in še zlasti za njen slovenski del, si vsi pošteni ljudje Jugoslavije žele samo še enega: da bi ta vlada, ki jo lahko imenujemo jugoslovansko vlado narodne sloge, dobila svoje smiselno dopolnilo s sodelovanjem Hrvatov.

Važneje kakor vse hvalilne besede ob tem jubileju, je delo, ki ga je na vseh političnih in življenjskih področjih doživela vlada dr. Stojadinovića, dr. Korošca in dr. Spaha. Pregled tega dela izkazuje na vseh področjih prave mehanike, kjer se začenjajo pota za novo bodočnost naše države.

Naj iz tega dela najstežemo ob triletnici samo najvažnejša in najvidnejša dejstva:

Uspehi zunanje politike

Ko je pred tremi leti sedanja vlada prevzela vodstvo državne usode, je bil zunanji položaj negotov. V njen trajni obstanek je malokdo verjel, na vseh mejah je imela same sovražnike. Vlada dr. Stojadinovića si je zastavila za glavno nalogo, da razbremeni naše meje in dobi Jugoslaviji prijateljev tam, kjer so ji najbolj potrebni: v neposredni sosesčini.

Po modrih težnjah kneza namestnika Pavla je dr. Stojadinović začel stvarno zunanjo politiko, ki se ni izgubljala v sanjarijah o daljnih prijateljstvih, marveč je začela kovati prijemljive zveze s sosedji. Prvo dejanje te zunanje politike je bila pogodba o večnem prijateljstvu z Bolgarijo, ki je odstranila eno polovico klesč, ki so stiskale našo državo. S tem je bil zagotovljen mir na Balkanu. Drugi zunanji politični mejnik je podpis prijateljskega pakta z Italijo, ki je ustvaril novo, toda edino možno razmerje med dvema sosednjima državama ter odstranil nevarnost na Jadranu. Prijateljstvo z Italijo, ki ga narekuje sosesčina in gospodarska nujnost, se je že v kratki dobi po podpisu pogodbe tako obneslo, da pomeni temelj dolgega in mneločivega sodelovanja na vseh področjih, katere vežejo življenjske koristi obeh držav. Zaradi razvoja dogodkov, kakršni so morali priti v Srednji Evropi, si je vlada dr. Stojadinovića iz političnih in gospodarskih razlogov zagotovila prijateljstvo z Nemčijo. Brez sporazuma z Nemčijo je vprašanje kakšne posledice bi bili imeli usodni dogodki ob koncu Avstrije za nas. Dalje je vlada pripravila vse pogoje za sklenitev sporazuma z Madžarsko, do katerega tudi ni več dolgo. Jugoslavija je z vsem tem dosegla velike zunanje politične uspehe in postala faktor, s katerim je začela računati Evropa, kar se je pokazalo ob raznih odločitvah prilikah. Pri vsem tem je ohranila stare zveze in prijateljstva s Francijo, z Anglijo, s Poljsko, ostala v Mali zvezi, Balkanski zvezi in Zvezi narodov.

Notranje pomirjenje

V vladi dr. Stojadinovića je vodstvo notranjega ministristva prevzel mož, ki nedvomno Jugoslavijo in njene razmere, njene nadloge in težave najbolj pozna: naš slovenski voditelj dr. Anton Korošec, ki je v teh treh letih s svojim ugledom in modrostjo vzpostavil v državi, ki jo je pod prejšnjimi vladami razkrajalo politično sovraštvo in korupcija, red in mir.

Začela se je doba zakonitosti, ki je dobila izraza v poživljenem političnem življenju. V organiziranju raznih skupin, ustanavljanju novih društev in poživljanju starih, katerega so po krivici razpustili prejšnji nasilni režimi. Z obnovitvijo Prosvetne zveze, naše najstarejše in največje kulturne organizacije, je bila slovenskemu narodu popravljena krivica, ki so mu jo za zasluge lastnih izdajcev prizadeli prejšnji režimi. Dobili smo močno mladinsko organizacijo v ZFO in DK, ki bosta svojo številčno in moralno moč pokazali prihodnje dni ob veličastnem mladinskem taboru. Nehal se je patriotski monopol, ki so si ga lastili kulturni privrasci slovenskega političnega liberalizma. Slovensko ljudstvo je dobilo v okviru vsedržavne stranke JRZ, katere podpredsednik je dr. Korošec, obnovljeno svojo zgodovinsko politično organizacijo, do katere so mu prejšnji oblastniki odrekli pravico in skušali s preganjanji in nasilji ter incidentnimi procesi ubiti v našem človeku voljo in veselje do svobodnega ter demokratičnega političnega udejstvovanja.

Kakor leta 1928, tako je tudi pred letom dni prav dr. Korošec kot notranji minister rešil s svojo modrostjo notranji mir ob znanih konkordatskih dogodbah, ki so jih zastopniki propadlih političnih skupin skušali izrabiti za kaljenje miru in za izživanje notranjih pretresov v Jugoslaviji. Ti dogodki spadajo po svojem versko in šovinističnem značaju med najzločinnejše pojave v naši povojni politični zgodovini, toda prav po zaslugi dr. Korošca jih je država mirno prebolela.

Politična svoboda, ki se je začela v dobi nove vlade, se kaže v živahnem političnem življenju, neštetihih shodih, vladnih in opozicijskih skupin, v živahnem organiziranju javnega življenja, pri katerem se vsebolj jasno vidi, da bo pravo politično jedro v našem domačem življenju tvorila vsedržavna stranka JRZ, ki je zbrala doslej v svojih vrstah večino ljudstva, o čemer zgornjo pričajo občinske volitve v letu 1936 in 1937. V tej politični svobodi se je pokazalo zlasti v Sloveniji, za kom stoji ljudstvo in kdo ima pravico govoriti v imenu slovenskega naroda.

Takozvana napredna opozicija v Sloveniji, ki je z vsemi silami vzdrževala najbolj nazadnjaške, protidemokratske, protiljudske in nasilne režime, ima v Sloveniji, kakor njeni somišljeniki v vsej državi vse možnosti, da v svobodnih razmerah pokaže, kaj velja in pomeni. Svojo moč je pokazala najbolj jasno ob občinskih volitvah, ko si njeni pristajali niso nikjer upali nastopiti pod pravim imenom. Prav politična svoboda, ki jo je dala naši državi ministristvo dr. Korošca, je omogočila razgaliti pravi obraz te »napredne«, jugoslovenske opozicije, ki se je v zadnjem naporu, da bi prišla do trohice oblasti, začela vezati s tistimi, ki bi ji po načelih morali biti najbolj tuji: z levčarskimi skupinami ljudske fronte.

Skrb vlade za vojsko

Kljub prijateljstvu z vsemi sosedji se sedanja vlada dobro zaveda, da je mir mogoče ohraniti samo z močno vojsko. Zato si je vlada od vsega začetka prizadevala z vsemi moralnimi in stvarnimi silami za izpolnitev naše vojske. Po zaslugi vlade in sedanjega vojnega ministra generala Mariča je naša vojska zadnja leta dobila najmodernejša orožja, s katerim je popolno oskrbljena. Izpolnila se je naša letalska industrija, ki krije že velik del potreb naše vojske in nas dela neodvisne od tujine. Posebne pomena za našo obrambo je bilo utrjevanje mej na vseh straneh, pri katerih je zaposlenih na tisoče vojakov in civilnih delavcev. Izpolnila se je naša letalska industrija. Naše letalstvo razpolaga danes z zadostnim številom najmodernejših aparatov in z množico izbornih pilotov. Vlada in vojni minister gledata, da čim več vojnih potrebščin izdelamo doma. Dopolnje tovarne dobavljajo danes že prav po zaslugi vlade večino vojne opreme, topov, streliva itd. Prav tako izdelujemo v domačih ladjedelnicah bojne ladje, katerih ena, torpedni rušilec »Ljubljana«, bo spuščena v morje prav te dni in predstavlja z drugimi novimi enotami močno ojačenje naše bojne mornarice.

Gospodarstvo sedanje vlade

Je tudi morda najboljši jugoslovanski finančnik. On je s svojim sodelavcem finančnim ministrom Letico začel vleči zavoženo državno gospodarstvo iz zagate. Vlada je pred leti s pametno finančno politiko in z iskanjem novih gospodarskih zvez s tujino uravnesila državni proračun in pomnožila državne dohodke. Ze dve leti izkazuje naše državno gospodarstvo v proračunu presežek. Posebna zasluga finančnik prizadevanje sedanje vlade je obnova zaupanja v denarne zavode, kar je bilo doseženo z rešitvijo kmečkih dolgov. Za izročene kmečke terjatve je poština hranilnica samo v Sloveniji izplačala nad 130 milijonov dinarjev, razen tega pa je odobrila banovini za Zadrugo zvezo 63 milijonov dinarjev posojila. S tem je naše združništvo samo v Sloveniji dobilo nad 200 milijonov dinarjev. Vse panoge državnega gospodarstva: monopol, državna hipotekarna banka, poština hranilnica, organizacije fondov, zunanja trgovina, prideligana agrarna banka, državna podjetja (Zenica, Bor, Krpanj, Šipad itd.) izkazujejo silen napredek, ki priča o poštenem gospodarjenju pri vodstvu države.

Naše železnice so danes po vseh izpopol-

nitvah vredne nad 15 milijard dinarjev, rečno brodogradnja pa 60 milijonov dinarjev. V zadnjih treh letih je prevoz potnikov narasel letno od 30 na 55 milijonov, prevoz blaga pa 11 milijonov na 16 milijonov ton. V gradnji je cela vrsta novih prog St. Janž-Sevnica ter železniški most čez Savo v Zagrebu. Povečujejo se skoraj vsa jadranska pristanišča in naša trgovska mornarica. Železniška uprava je v teh treh letih izpopolnila in modernizirala vozove in lokomotive.

Posebna zasluga vlade je, da je za svojega triletnega dela zgradila 2000 km cest.

Delo za izobrazbo ljudstva

Sedanja vlada je posvetila izredno skrb šolstvu. V zadnjih treh letih je bilo nastavljenih 3050 novih učiteljev in učiteljic v novih šolah, na vrsto pa jih pride še 500. Za gradnjo novih šol, ki jih je 1083, je vlada izdala nad 13 milijonov dinarjev. Osnovali so po vsej državi, tudi v Ljubljani tako imenovane ljudske šole, ki so organizirane po najnovjših načelih. Leta 1936 je vlada skrb za vzdrževanje osnovnih šol prenesla na banovine in s tem razbremenila občine.

Pod sedanjo vlado je bilo odprtih v državi 14 novih meštanskih šol, in izdelala poseben učni načrt zanje. Vlada je v srednjem šolstvu popravila napake prejšnjih vlad ter pretvorila več gimnazij iz nepopolnih v popolne, med njimi tudi gimnazijo v Murski Soboti. Cela vrsta mest je dobila nove realne gimnazije, med njimi Maribor. Nove gimnazijske stavbe so zadnja leta dobila vsa mesta, tudi Ljubljana. Nastavljenih je bilo v vsem tem času nad 2500 profesorjev vseh skupin, številno brezposelnih profesorjskih kandidatov se je znižalo od 3000 do 700.

Posebna skrb vlade je veljala tudi izpopolnitvi vseučilišč, med njimi univerzi v Ljubljani, ki so vse prejšnje vlade z njo mačehovsko ravnale. — Ljubljansko vseučilišče je za knjižnico dobilo 7 in pol milijona din, iz česar so postavili eno najlepših zgradb v Ljubljani. Za knjižnico je namenjenih nadaljnjih pet in pol milijonov din, za kemični zavod dva milijona din, za strojni zavod na Tehniki v Ljubljani osem milijonov din. Razen tega je namenjena velika podpora za vseučiliško menzo v Ljubljani in drugod. Prav s skrbjo za naše vseučilišče in pa z ustanovitvijo najvišjega kulturnega zavoda, slovenske Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, je vlada dokazala, kako upošteva kulturne in narodne težnje Slovencev.

Če prištejemo k temu še specialne gospodarske in finančne pridobitve v letih sedanje vlade, potem vidimo, da imamo prav Slovenci ne le vse čustvene, marveč tudi vse stvarne razloge, da stojimo kakor en mož za tista vodila načela sedanje vlade, ki jih lahko označujemo kot svoja in sebi koristna.

Slavnostna seja vlade

Belgrad, 24. jun. Danes dopoldne se je vrnil v Belgrad predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, ki se bo udeležil slovesne seje vlade ob triletnici. Dr. Stojadinović je bil sprejet včeraj pri knezu namestniku Pavlu na Brdu in mu je poročal o svojem zasebnem obisku v Italiji.

Prihod tekmovalcev iz bratske ČSR na mednar. mladinski tabor:

Bog živi, bratje Čehi in Slovaki!

Ljubljana, 24. junija.

Prvi naši gostje so že tu! Davi ob osmih so se pripeljali preko Madžarske na Kotoribo in dalje k nam, v našo belo mesto. Že ob pol osmih so se zbrali v vročem junjskem jutru številni meščani na ljubljanskem kolodvoru, mnogo mladine, mnogo odraslih, vsi pa v želji, da toplo pozdravijo naše najljubše prijatelje s slovenskega severa. Nekoliko po osmi uri je pripeljal njihov vlak. Takoj se je vslo občinstvo s perona proti vozovom, kjer so se že odpirala vrata. Iz enega so začeli drugi za drugim izstopati zagoreli potniki s kovčgi v rokah. Takoj smo si mislili, da so to češkoslovaški telovadci. V hipu se je okrog njih zgnila množica. Stari znanci iz Prage so se začeli rokovati.

Krepki, izredno simpatični fantje in dekleta. Pa niso bili niti videti posebno utrujeni od dolge vožnje. Prišlo je vsega skupaj 34 ljudi, od tega osem lahkoatletov (dva še prideta), štirje telovadci za mednarodno vrsto, tekmovalci za slovensko prvenstvo (ostali telovadci še pridejo), dve postavi za odbojko (moška in ženska) in sicer moška iz Kostelega nad Oslici, ženska pa iz kraja Valašske Mežirice. Moška vrsta je prvak češkoslovaškega Orla.

Odpotovali so včeraj ob pol štirih popoldne. Na poti so se imeli prav dobro in so jim povsod šli na roko, tako da tudi na madžarski meji niso imeli prav niklihkih stisnit. Po prvih prijateljskih razgovorih smo odšli pred kolodvor, kjer sta že čakala dva tovorna avtomobila, na katere so zložili svoje kovčge. Tu jih je najprej pozdravil s toplimi sprejemnimi besedami predsednik pripravljalnega odbora za mednarodni mladinski tabor, g. Jože Hvale, ki jim je želel čim lepših uspehov in čim več zmag na tekmovanjih. Zahvalil se mu je z besedami, ki so prihajale res iz bratskega srca, načelnik češkoslovaškega Orla, g. dr. Jilek. Med protinimi sprejemalci smo opazili tudi g. Iva Kermavnerja, načelnika Zveze fantovskih odsekov, načelnika stanovanskega odseka pri pripravljalnem odboru, g. Langusa, načelnika propagandnega odseka, g. inž. Sodjo in še mnogo drugih. Iz razgovorov z brati Čehi in Slovaki smo izvedeli, da so se za tekmovanja na našem taboru prav marljivo pripravljali več ko pol leta. V svojih vrstah imajo enako odlične telovadce, kakor tudi lahkoatlete, saj je prišel z njimi brat dr. Chrstka, če-

škoslovaški državni prvak na 400 metrov čez zapreke ter v desetboju. S telovadci so prišli tudi še tajniki češkoslovaškega Orla, g. Hanuš, načelnik Orlov, g. dr. Slavotinek, načelnika tehničnega odbora Orlic, gđc. Kukulova ter zastopnika akademskega pevškega zbora »Moravan«, gđc. Klepal in Bezděk. Kar hitro so pristopili navezali prijateljske stike s češkoslovaškimi telovadci in razvilo se je neprišljeno kramljanje. Mnogo ljudi je naše prve goste pospremljalo prav do Vajeniškega doma. Tu se bodo najprej nekoliko spočili, ob šestih zvečer pa bodo že trenirali na Stadionu za svoje bodoče nastope v tekmovanjih.

Prisrčno pozdravljamo svoje drage goste ter jim želimo, da bi se vse dni svojega bivanja med nami počutili tako, kakor doma. Želimo jim, da bi pokazali pri nas čim lepše uspehe ter v častnem viteškem boju z nami in z drugimi narodi dosegli čim več zmag. Želimo pa jim tudi, da bi odnesli iz naših krajev najlepše dojme. Za prihodnje leto pa jim kličemo »Na svidenje v Pragi«, kakor je danes vzkliknil tudi načelnik češkoslovaškega Orla, g. dr. Jilek! Prijetno bivanje med nami in veliko uspehov, dragi bratje Čehi in Slovaki!

Bog živi! — Zda! Buhl!

Turnir v Wilbledonu

Mitič:Procopio (prvak Brazilije) 4:6, 6:2, 6:0, 6:0. Punčec:Anderson (zmagovalec Henekla) 7:5, 6:3, 4:6, 6:3.

Mikuljevič:Nelson 6:1, 6:4, 6:1. Kitič in Punčec sta se plasirala v osmino finale. Mitič igra z Olifom, Punčec pa z drugim Švicarjem Ellmerjem.

Ostali rezultati:

Budge:Rogers (zmagovalec Palade) 6:0, 7:5, 6:1. Ko-Sin-Ki:Collins 7:9, 6:2, 8:6, 6:4.

Menzel:Čo 7:5, 3:6, 6:2, 8:6. Hecht:Sharpe 6:3, 6:4, 5:7, 6:1.

Mešani double:Palade-Curtis:Abc-Walson 6:4, 6:4. Jutri igra v double Mitič in Punčec proti Hughson in Wildeju.

Vesti 24. junija

400.000 pengov za izpopolnitev madžarskega letalstva je dala osrednja organizacija madžarskih industrijcev ob 70 letnici regenta Horthyja.

Velike vojaške vaje 6. francoskega armadnega zbora se bodo začele danes v trdnjavekem predelu okrog Metzja v Alzaciji.

Najmlajši sin predsednika Roosevelta se je včeraj poročil. Poroče se je udeležil predsednik Roosevelt z več ministri.

Mednarodno cestno razstavo so odprli včeraj v Haagu. Na njej je zastopana tudi naša država, najbrž s primeri slabih cest...

Precejšnja stavka se je spet začela v angleških orožarnah v Londonu. Delavci so nezadovoljni z mezdami in z odpuščanjem nezanesljivih delavcev.

Sloviti nemški teniški mojster von Cramm je baje umrl v kaznilnici Plötzensee. Take vesti pri našajo angleški listi.

100.000 čeških kron podpore za siromašne otroke čeških Nemcev je sklenila dati odslej vsako leto praška občina.

Angleška vlada je poklicala svojega zastopnika iz Burgosa v London na posvet glede novega bombardiranja španskih mest in španskih ladij.

V Badenju so odkrili spomenik baronu Courberinu, ustanovitelju modernih olimpijskih iger.

Pri razpravi o španskem vprašanju v angleški poslanski zbornici je opozicija hudo napadla vlado, predsednik pa je opoziciji odgovarjal, da je njen cilj isti kakor vladni: preprečiti, da bi se španska vojna razširila na ostalo Evropo.

Znani češki pisatelj Čapek je imel po radiu govor, v katerem je pozval vse češke Nemce, naj se potrudijo za to, da se vrne spet staro soglasje med njimi in Čehi.

Anglija bo naklonila izdatno gospodarsko podporo nekaterim srednjeevropskim in balkanskim državam. Pogoje za to pripravljajo bivši predsednik romunske vlade Tatarescu, ki se mudi v Londonu. Tatarescu je včeraj imel razgovor s predsednikom angleške vlade Chamberlainom.

Obvezno delo za vse nemške državljane uvaja posebna odredba maršala Göringa, gospodarskega diktatorja Nemčije, s 1. julijem.

Srednjeameriški republike Honduras in Nicaragua bosta prihodnji teden izstopili iz ZN.

Baletno delo »Vrag na vasic«, s katerim sta naša Mlakarja žela toliko uspeha v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, so izvajali z ogromnim uspehom v Sofiji.

Pomanjkanje živil v Nemčiji razlagajo nemški listi s tem, da se je zaradi gospodarskega napredka zvišala kupna moč prebivalstva, kar se izraža v povečanem povpraševanju po boljši in obilnejši hrani, ki je pa zaradi sedanjega stanja nemške proizvodnje pač ni na razpolago.

Načrt za splošno mobilizacijo je razglasila japonska vlada.

Do krvavih nemirov je prišlo v Aleksandretti, ko so se razširile vesti, da bodo turške čete najbrž vdrle v to pokrajino.

Zamorec v Newyorku so po zmagi svojega rojaka Louisa od veselja ponoreli, tako da jih je morala policija razgnati z bombami za solzenje.

Zaradi smrti grofice Straatsnorske, matere angleške kraljice Elizabete, ne bo na angleškem dvoru posebnega žalovanja, ker tega ne dovoljuje dvorski obrednik. Grofica je namreč pripadala nižjemu plemstvu.

Za člana Francoske akademije so včeraj izvolili pisatelja in eseiista Andreja Mauroisja, ki je napisal nekaj znanih življenjepisnih romanov in več študij o Angliji.

Ob triletnici Stojadinovićeve vlade prinaša obsežen članek glavni madžarski list »Esterloyde«, ki poudarja zasluge naše vlade za notranji in zunanji položaj Jugoslavije.

Za sklicanje svetovne razorožitvene konference si močno prizadeva ameriški zunanji minister Hull. Uradni obisk angleške kraljeve dvojice v Parizu je zaradi smrti kraljčine matere, grofice Straatsnorske, odložen na 19. julija.

V Belgrad je dopotoval tajnik nemškega prometnega ministristva Dreymann in bo ostal tam nekaj dni.

Švicarski zastopnik pri nacionalistični vladi v Burgosu je te dni izročil generalu Francu svoje poveljnice. Razen Francije, Belgije, baltskih držav in sovjelov, so do zdaj vse evropske države priznale nacionalistično Španijo.

Nemško-angleška pogajanja za ureditev avstrijskih dolgov v Londonu zadovoljivo potekajo. Upajo, da se jim bo posrečilo skleniti sporazum. Komisija Zveze narodov za volitve v Aleksandretti je končala s sestavljanjem seznama volivcev, ker je Turčija pretrgala z njo stike.

Arabski teroristi so vrgli v zrak železniški most na progi iz Jeruzalema v Kairo.

Motor je eksplodiral v francoskem vojaškem letalu, ki je zaradi tega treščilo blizu Toursa na tla, pri čemer so našli smrt štirje letalci.

Konferenco glede beguncev iz Avstrije bodo na pobudo predsednika Roosevelta sklicali v Evianu. Verjetno je, da bodo te in druge politične begunce naselili v angleških čezmorskih posestvih.

Odkodnino za »siromašne« neguša zahtevajo nekateri angleški poslanci. Kakor vemo, je neguš pred kratkim čez noč plačal milijon švicarskih frankov zaostale članarine pri ZN.

Anglija bo skušala ohraniti mir z vsemi državami brez razlike, pa naj bodo njeni odnosi s Francijo še tako prijateljski, je govoril zunanji minister lord Halifax na banketu v Londonu.

Vsa gledališča in zabavišča ter vsa nekoristna industrijska podjetja so zaprli po odredbi guvernerja v Valenciji. Igralci in plesalke bodo morali odslej nastopati po vaseh za fronto, kjer tabore reče milijniki.

V severnem Iraku so neznanci v neki vasi ubili ameriškega milijonarja Cumberlanda in ga oropali.

17 ur in 22 minut sta nepretrgoma letela nemška jadralka Katsner in Spätter nad otokom Siltom v Baltičkem morju.

Francoski častniki so včeraj priredili kosilo na čast češkoslov. poslaniku v Parizu Osuskem. Celotno gospodarstvenih sporazumov, ki ureja jo sporna vprašanja po zasedbi Avstrije, so podpisali romunski in nemški zastopniki v Berlinu.

Tik pred velikimi prazniki mladine

Moči, ki nosijo pezo dela

Ljubljana, 24. junija.

Nov čas vstaja pred nami, nova zarja že sveti boljsemu dnevu. Svobodnejše in smejeje se letva mladina svojih velikih nalog, vse višje cilje si postavlja, dalje se roka, više meri oko Slovenska katoliška mladina se začena zbirati okrog novih toplih ognjišč. Visoko plapolajo ognji, iskre prasketajo in z rastočimi zublji padajo vedno v širši krog in zažigajo nove ognje. Po mestih in po deželi se zbira mladina v prelepe zveze, ki druzi v kršćanski ljubezni vso veliko slovensko družino. Mladina se zbira in prepriča modremu vodstvu, ne slepo in samogibno, dovolj je v njej iniciativa in delovnega nemira ter podjetnosti, toda mladim močim je treba vaje, da ostanje na pravi poti, pri pravi meri in zagonu, ki je modro obrzdan, skrit in prihranjen ne za besede, ampak za dejanja, kadar pride sila in potreba. Druga za drugo vznikajo, skoraj bi dejali, čez noč, nove celice; novi odseki neprestano množijo vrste Zveze fantovskih odsekov in deklinskih krožkov. ZFO bo skoraj narasla na 400, VDK pa na 300 odsekov. Vsa slovenska katoliška mladina se zbira pod njunimi okrilji; vsa slovenska katoliška mladina je delavec pri ostvaritvi velikega mednarodnega mladinskega tabora, ki bo te dni v Ljubljani. Iz vse velike armade naših mladih ljudi je izšla želja po tem taboru; na ramah vseh teh legij leži peza dela, na vseh vidnejših in na tisočih ramah brezimnih, neznanih junakov, ki so z vso dušo zastavili svoje sile, dan za dnem, večer za večerom v telovadnici, da prinesejo svoj mali dar na oltar tega velikega, vseslovenskega meetinga. Kakor mravlje so bili pridni, kakor ilovica voljni za oblikovanje, saj so vedeli, da jim nauki in navodila le koristijo, ne samo njim, temveč posredno tudi skupnosti; da bo skupnost cela in enovita kakor posameznik, da bo ta prelepa harmonija, čudovita in zavladana vredna, vzbujala pri nasprotnikih spoštovanje, pri njih samih in pri vodji pa srčno zadovoljstvo. Na vseh teh desetstotih ramah je slonela peza dela, peza skritega dela, dragoceni, kakor ruda raztreseni materiali, ki ga je bilo treba zbrati, urediti, pripraviti, pokazati dnevi, luči, mu pomagati v okvir, da bo zažlebljen v soncu velikega dne kakor čisto, suho zlato, kakor sama srčna kri majhnega, pa sposobnega naroda. Pri tem delu pa si množice ne morejo same pomagati. Tod je padla peza dela na ljudi, ki so z bistrim pogledom, razumom, spretnostjo, voljo in požrtvovalnostjo pripravljeno prevzeti na svoja ramena tudi najtežja bremena.

tisti, ki so vodili priprave

Da bi tekoče redno delo pri Zvezi fantovskih odsekov, ki je prevzela priprave in organizacijo našega mednarodnega mladinskega tabora, ne trpelo zaradi ogromnega, vprav rapidnega razmaha organizacije, je bila poverjena podrobna organizacija tega tabora posebnemu odboru s predsednikom g. Jožetom Hvalcom na čelu. Ta si je v svojo pomoč izbral sodelavce in organiziral v ta namen petnajst posebnih odborov. Pripravljali odbor je imel svoje seje vsak teden, vrh tega pa so imeli še svoje seje zase vsi ti posebni odbori, redno vsak zase. Predsednik pripravljalnega odbora je postal g. Hvale. Tehnično vodstvo je prevzel g. Kermavner Ivo, na čelo finančnega odbora je etopil g. Teršinar, na čelo prehranjevalnega g. Kos, železniškega g. Rasperger, rediteljskega g. Snoj, sanitetnega g. Grapar, gradbenega g. inž. Porenta, dekoracijskega g. Vilko Čec, informacijskega g. Andolšek, sprejemnega g. Peršuh, sprevednega g. Vilko Čec, stanovanjskega g. Langus. Za intervencije pri merodajnih faktorjih je skrbel g. dr. Kovačič. Vsi ti agilni delavci so posvetili svoje moči in svoj prosti čas, da so lahko uredili vse, kar je bilo potrebno za izvedbo tako velikopotezne, tako obsežne manifestacije. Vsak si utegne predstavljati, koliko je bilo to potrebnega dela in truda, preden so se nakazane in zamišljene reči začele natenjati resnično, koliko je bilo treba časa in skrbi ter potov, preden so bili premoščeni problemi, ki se pri takih zasnovah pokažejo vselej že zelo zgodaj, večajo, pa radi šele proti koncu. Tako idealno delo v resnici zasluži vso pohvalo in vso hvaležnost.

Pozabiti ne smemo pri tem tistih nesebičnih delavcev, ki so ves čas pripravljali in usposabljali našo mladino tudi v najoddaljenih krajih za nastop. Telovadni učitelji in učiteljice, ki sta jih nastavila ZFO in VDK. Te učitelje in učiteljice plačuje članstvo samo. Vsak dan je bil v pripravljalni dobi tečaj v drugem odseku odnosa krožku; v polletni dobi je bil obiskan vsak odsek odnosa krožek najmanj petkrat. Na kraju samem je bil prirejen tudi telovadni tečaj in revizija centralnega vodstva. Poleg teh tečajev in revizij pa so vršile tečaje in revizije še nižje jedinice — kakor n. pr. okrožja in podzveze. Iz vsakega takega tečaja je bilo poslano vodstvu na poseben formulirj točno poročilo o delu in stanju jedinice, ki je bila revidirana, tako da je vodstvo vsak teden lahko točno pregledalo situacijo organizacije na deželi. Tečajej, ki jih je organizirala centrala ZFO in VDK, je bilo nad tisoč. Pred takim delom mora človek res občutiti spoštovanje!

Andrew Smith:
Bil sem delavec
v Sovjetski Rusiji

Obiskal sem tovarno Westinghouse, tovarno za električne izdelke, podobno naši. Nikdar nisem mislil, da bi mogla biti kje na svetu industrijska ustanova, ki bi mogla živeti pod takimi pogoji in pod takim vodstvom. Na vsaka dva delavca je bil predelavec, ki je stal blizu stroja in silil ljudi k delu brez prenehanja.

Vidite, tako delajo Amerikanci. Ko sirena zatuli za kosilo, delavci ne gredo v svoje restavracije kakor pri nas. Nimajo denarja, da bi z njim plačali kosilo. Posedejo po zabojih na dvorišču in grizejo staro skorjo kruha, ki ga potegnejo iz žepa. To je vsa njihova hrana.

Ko sem to videl, sem si dejal: »Zdaj pogledaj veliko, bogato Ameriko, o kateri si slišal toliko besed.« Obiskal sem nato New Jersey. Videl sem tam razcurnjene moške, ženske in otroke, natlačene po brigoljih vzdolž železniške proge, ki so umirali od gladi.

To je povsod po Ameriki enak in isti prizor. Tramvaji po cestah so prazni. Niso natlačeni kakor pri nas. Veste, zakaj? Zato, ker nesrečnejši nimajo s čim plačati vožnje. Morajo hoditi na delo peš, kar jim vzame po celo uro ali celo polduro uro časa. Več delavcev, ki bi se bili radi

natančneje poučili o razmerah v Ameriki, je bilo tako predrznih, da so govorniku zastavili nekaj vprašanj. Neki strugar je vstal in vprašal: »Tovariš Časin, ali ste videli tam delavce v avtomobilih?« Časin je odgovoril: »To so bajke. Delavci v Ameriki nimajo niti, da bi živeli, pa hočete, naj bi imeli avtomobile? Vozila imajo samo predelavci.«

Neka ženska iz delavnice je vprašala: »Ali je kaj delavcev v Ameriki dostojno obdelanih, ali so vsi tako revni, kakor ste nam jih popisali prej?«

Neumen, kakor je bil, je Časin vendarle čutil prizovok nejevolnosti, ki se je skrivala za temi vprašanji. Začel se je razburjati in se spustil v dolgo govorico o nezaposlenosti, ki vlada v Združenih državah.

Nekdo drugi je spet hotel vedeti, če se je Časin udeležil kakih delavskih shodov.

Časin je odgovoril: »Kjel kot uradna osebnost Sovjetske Rusije v tuji državi nisem imel prilike, da bi bil mogel storiti kaj takega.«

Med Časinovim govorjenjem, ki je trajalo uro in pol, so bile oči vseh

Končno ne smemo pozabiti pisarniških in pomožnih moči, ki so pomagale pripravljalnemu odboru. V lokalni »Prosvetne zveze«, kjer je zboroval »generalni štab« pripravljalnega odbora, so delale te moči vsaka po dvojno, trojno — in zmogle! Sprejemale so naročila za kroje, prodajale znake in taborne knjižice, imele trdega posla s tiskovinami in knjižicami, ki so v zvezi s taborom. Odgovarjale so na vsa nešteta vprašanja, dajale informacije z vzgledno potrpežljivostjo, pismene, ustne, telefonične, brzojavne, razpisane in navodila. Ob sedmih zjutraj so že bile v pri-

: OB NAVZOČNOSTI DEVETIH NARODOV :

MEDNARODNI MLADINSKI TABOR
V LJUBLJANI • OD 26. DO 29. JUNIJA 1938

Prihod gostov

Francozi pridejo na Rakek v soboto, dne 25. t. m. ob 23. Tam jim pripravljajo dostojen sprejem. Francoze vodi generalni tajnik mednarodne katoliške zveze telovadcev g. Thibaudant. V Ljubljano bodo pa prišli ob 23.50 na glavni kolodvor, kjer bo oficijeln sprejem.

Ostali Čehi bodo prišli v nedeljo, 26. t. m., od 8 do 9 dopoldne. Prihajali se bodo s tremi posebnimi vlaki. Oficijeln sprejem bo ob 8 ob prihodu prvega vlaka. Na kolodvoru, ki bo elavnostno okrašen in v mednarodnih zastavah, bo češke goste sprejelo zastopstvo ZFO, pripravljalnega odbora, dalje zastopniki bana, ljubljanski župan g. dr. Adlešič, tukajšnji čel. konzul, Češka Obec, Jugoslov. češka liga, častna četa fantov in deklet ter godba.

Ob 9.15 bo spreved vseh Čehov po Miklošičevi cesti proti univerzi, oziroma realki, kjer bodo razdeljeni na posamezna prenočišča.

Točen prihod ostalih narodov še ni znan. Takoj ko bomo zvedeli vse glede prihoda ostalih narodov, bomo naznanili po časopisu. — Prosimo, da tuje goste občinstvo pozdravi v čim večjem številu ob njihovem prihodu v Ljubljano.

Fotografom

Za fotografiranje ob prireditvah Mednarodnega tabora v Ljubljani od 26. do 29. junija t. l. izdaja dovoljenja ZFO. Prijave sprejema do danes zvečer pripravljali odbor, Miklošičeva 7-1. Vsi, ki jim bo fotografiranje dovoljeno, prejmejo posebne izkaznice, na podlagi katerih jim bo omogočen brezplačen dostop na vse prireditve ob mednarodnem mladinskem taboru, svobodno gibanje na Stadionu in po vseh prireditvenih prostorih med manifestacijami. Izkaznice bo izdajala pisarna pripravljalnega odbora od jutri, v soboto, 25. t. m. od 8 do 12.

Vsakdo, kdor prejme izkaznico, mora kot kolektivno vstopnico plačati 50 din. Poleg tega se mora vsak fotograf pismeno obvezati, da bo po končanem taboru vse svoje negativne brezplačno prepustil pripravljalnemu odboru za uporabo v propagandne namene. Negativi ostanjejo last fotografa, pač pa se bo imetnik dovoljenja moral obvezati, da od vsakega, po odboru izbranega negativca, izgotovi naročeno število kopij ali povečav po režijski ceni. Razen prireditvene izkaznice mora vsak fotograf imeti pri sebi še kako drugo legitimacijo s fotografijo. Prireditvena izkaznica je neprenosna in brez legitimacije s fotografijo neveljavna. Na poziv varnostnih organov ter rediteljev se mora vsakdo legitimirati z obema. Vsakogar, ki bi ne imel prireditvene izkaznice za fotografiranje in bi se skušal s aparatom gibati izven vrst gledalcev, bodo reditelji takoj odstranili iz prireditvenih prostorov. Odbor bo izdal le omejeno število fotografskih izkaznic. Gledalci bodo smeli fotografirati le v svojih prostorih.

Reditelji

Sestanek vseh rediteljev za mesto Ljubljana in bližnje okolice bo danes, v petek, dne 24. junija 1938 ob 8 zvečer v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva c. 5.

Rediteljska služba za taborne dni prične delovati v nedeljo, 26. t. m. ob 6 zjutraj. Z ozirom na to pozivamo vse reditelje iz mesta Ljubljane in okolice, ki pridejo lahko peš ali s kolesi v Ljubljano, da se zgledajo točno ob 6 zjutraj v rediteljski pisarni Zensko učiteljske, Resljeva ce-

sarni, opoldne so imele dve uri odmora, toda kakšen odmor je bil to! Ko je zazvonil franciskanski zvonn, so zaklepale vrata, da so do dveh lahko odpravile tiste stranke, ki so se okrog pol dne nabrale v lokalni pa še niso bile postrežene. Delale so nepretrgano do sedmih zvečer, večina pa je ostala v pisarni še do poznih nočnih ur. Naval je bil v lokal »Prosvetne zveze« vprav neverjeten. Vse drobne, prepotrebne niti so tekale skozi te pridne roke, ki so v zadnjih tednih, posebno pa prejšnji in tekoči teden prav zares ustvarjale čudeže. Tem marljivim delavkam gre prav posebna zahvala, da se je delo tako lepo razvijalo in šlo tako naglo ter brez motenj izpod rok. Zasluge, ki so si jih pridobile, so res velike.

Zdaj so vse priprave v kraju. Vse je v redu za pričetek. Ostanje nam le še to, da prosimo ljubega Boga, naj bi nam dal lepega vremena za vse štiri taborne dni!

sta 10. Reditelji pa, katerim ni mogoče zaradi oddaljenosti in zaradi pomanjkanja prometnih sredstev priti v Ljubljano v nedeljo zjutraj, naj se pa zgledajo že v soboto zvečer ob 7 v rediteljski pisarni, Resljeva cesta 10, kjer je tudi preskrbljeno za prehrano in prenočišče.

Vsi ostali reditelji, ki nameravate priti v Ljubljano samo za glavni dan našega tabora, (predvsem pridejo tukaj v poštev reditelji iz oddaljenih krajev ali taki, ki ne morejo za vse dni dobiti prostega časa), pa se zgledajo v rediteljski pisarni dne 28. t. m. ob 11 dopoldne. Tisti reditelji, ki pa tudi do tega časa ne morejo priti v Ljubljano, pa naj se zgledajo istega dne, najkasneje do 7 zvečer, ker se na kasnejše prijave ne moremo ozirati.

Reditelji, motoristi pa se zgledajo v rediteljski pisarni najkasneje 29. t. m. na glavni taborni dan do 6 zjutraj, kjer boste prejeli nadaljnja navodila.

Prehrana

Organizirane skupine, nastopajoče na Stadionu, prejmejo hrano v neposredni bližini Stadiona. Prehranjevalna mesta bodo odkazovali reditelji. Ker bodo imele te skupine za prehrano le dobro uro časa, se bodo delile predvsem gorke konzerve s 300 grami vsebine: meso, riž in grah. Cena konzerve bo 4 din. Kruha bo na prehranjevalnih prostorih dovolj po 0.50 din komad. Za vsako konzervo bo na razpolago odpiral. Konzerva je praktična, ker služi obenem tudi kot posoda. Zlito naj prinese vsak s seboj. Poskrbljeno bo za vse vrste pijač, pripravljena bo tudi juha, golaž, obara, hrenovke, klobase, vse po zmernih ljudskih cenah.

Zajtrk prejmejo organizirane skupine po gostilnah v bližini svojih prenočišč. Da se izognemo neredu in zagotovimo zajtrk vsem, kateri ga želijo, nujno prosimo za naročila in plačila vnaprej, najpozneje do ponedeljka, dne 27. t. m. do 18. Priporočamo dostavitev teh naročil po posebnih selih, kateri ostanjejo potem do prireditve v Ljubljani. Če prejmemo naročila po tem roku, bomo sicer skušali ustreči, odkloniti pa moramo vsako odgovornost v tem primeru. Cena zajtrka je 2 din. Za vse ostale, kateri naračajo in plačajo prehrano vnaprej, veljajo naslednje gostilniške cene: Običajno kosilo od 7 do 9 din, boljše kosilo od 9 do 10 din, večerja 6 do 8 din. Ne moremo pa jamčiti za te cene, če hrana ne bo vnaprej naročena in plačana.

Za prodajalce pijač, hrane, spominkov i. dr. so prostori pri Stadionu še na razpolago. Prijave: Prehranjevalni odsek, Franciskanska ulica — pasaja, Skrabčeva soba, I. nadst.

Četrtninska in polovična
voznina

Za udeležence mednarodnega mladinskega tabora Zveze fantovskih odsekov od 25. do 30. junija t. l. v Ljubljani je dovolila generalna direkcija dr. žel. z odlokom G. d. št. 53241/38 z dne 7. junija t. l. znižane voznine, in sicer:

1. 75% popusta normalne vozne cene do Ljubljane in nazaj vsem jugoslovanskim članom in mladcem fantovskih odsekov, kakor tudi članom in mladcem vodstva deklinskih krožkov Prosvetne zveze, ki si na podlagi članske izkaznice odseka ali krožka in legitimacije prireditvenega odbora (taborne knjižice), kupijo vozno karto po poloviti normalni ceni od svoje vstopne postaje do Ljubljane in se železniško legitimacijo K-14 za ceno 2 din. Legitimacije K-14 prodajajo vse žel. postaje in jih žigosajo pri odpravi potnikov. Vozna karta se ne sme oddati pri prihodu v Ljubljano, ampak zadržati obenem z žel. legitimacijo K-14 zaradi brezplačnega povratka po isti ali krajši poti do domovne postaje. Prireditveni odbor overovi na legitimaciji prireditvenega odbora (taborni knjižici) in na žel. legitimaciji K-14 udeležbo na taboru. Ob povratku se mora na postajah Ljubljana gl. kol., gor. kol. ali dol. kolodvor pokazati pri potniški blagajni železniškega povratka do domačega vlaka. Pri tem morajo pokazati tudi potni list (ali skupni potni list). Vozna karta se ne sme oddati pri prihodu v Ljubljano, ampak zadržati zaradi brezplačnega povratka po isti ali krajši poti do domačega vlaka.

Prireditveni odbor overovi na legitimaciji prireditvenega odbora (taborni knjižici) udeležbo na taboru. Ob povratku morajo udeleženci na postajah Ljubljana gl. kol., gor. kol. ali dol. kolodvor pokazati pri potniški blagajni železniškega povratka do domačega vlaka.

Prekinjenje vožnje s temi kartami ni dovoljeno.

Predsednik poljske republike v Mariboru

Maribor, 23. junija.

Danes je potoval skozi Maribor odlični potnik. Bil je to predsednik poljske republike Mošicki, ki je potoval na odhiti v kopališče Opatija v Italiji. Predsednik Mošicki se je pripeljal čez mejo s svojim spremstvom v dveh elegantnih salonskih vagonih, ki sta bila priključena popoldanskemu dunajskemu brzojavu. Ker je predsednik potoval v strogem inkognitu, je odpadel sploh vsak sprejem. Naše oblasti so odredile samo primerne varnostne mere. Do Špilja se mu je peljal nasproti namestnik komisarja obmejne policije Jančič, od Maribora do Rakeka pa sta spremljala vlak komisar obmejne policije Krajnovič in poveljnik mariborske orožniške čete kapitan Mavrič. Predsednik je prišel pozdravit v Maribor poljski generalni konzul iz Zagreba. Ker pa je predsednik pri prihodu v Maribor v svojem vagonu počival, je sprejel generalnega konzula samo predsednikov adjutant polkovnik Kovalski. S predsednikom potuje njegov adjutant, nek višji policijski uradnik in njegovi osebni slugi.

Roparski napad na 66 letno krčmarico

Maribor, 23. junija.

V Zrkovcih pri Mariboru stanuje 66 letna vdova, posestnica gostilničarke Noža. Seta, ki je znana daleč naokrog kot premožna žena, ki pa denarja doma sploh ne hrani. Že nekajkrat so jo obiskali vlomilci, pred tremi tedni ji je nekdo zopet ukradel iz zaklenjene omare v gostilniški sobi 200 din. Orožniki in sosedje so jo opozarjali, da ni varno, da stanuje tako popolnoma sama v hiši, medtem ko spijo hlapeci v hlevu, vendar teh nasvetov ni upoštevala. Sinoči — bilo je okrog polnoči — pa jo je nenadoma prebudil šum nog v njeni spalnici. Videla je, da sta prišla v sobo dva človeka, ki sta jo obsvetila z električno žepno svetilko. Eden je naglo planil ter jo je pognil s postelje, jo vrgel na tla in jo začel daviti, pri tem pa je siknil skozi zobe: »Denar ali življenje!« Medtem pa je njegov pomagač slučajno posvetil s svetilko tako, da je padel pramen svetlobe na obraz in Selova je v njem prepoznala svojega bivšega delavca, katerega je pred dvema leti odpustila. Kriknila je: »Adolf, pusti me, kaj sem ti napravila, saj veš, da nimam denarja.« Takrat je ropar, ki je videl, da je prepoznan, skočil iz sobe, nad Selovo pa se je sprivil njegov tovariš, jo teptal z nogami ter jo suval z okovanimi čevlji v glavo. Drugi pa je med tem časom iskal v kuhinji nož ali kako drugo orodje ter sta obidno imela namen svojo žrtev umoriti, da ju ne bi izdala. Starki pa se je posrečilo, da se je po naključju za hip otesla napadaleca, planila je skozi vrata ter zaklicala na pomoč. Hlapeci so njene klice slišali, roparja pa sta se ustrašila ter pobegnila.

Selova je zadobila zelo nevarne poškodbe. Zlomljena ima roko, strto spodnjo čeljust, zlomljenih več reber ter zelo resne notranje poškodbe. Prepeljali so jo v bolnišnico. Takoj, ko so ljudje prihiteli napadeni na pomoč ter sta roparja pobegnili, je odhitel eden s kolesom na Tezno po orožnike, ki so kmalu prispeli. Selova je imela še toliko moči, da je povedala orožnikom, kdo jo je napadel, potem pa se je onesvestila. Orožniki so potem dotičnega osumljenca, katerega je Selova označila kot tnapadca, izsledili v Vrelovci gramoznici, kjer je spal v baraki. Ko so ga aretirali, je dejanje odločno tajil, kljub temu pa so ga zaprli.

Kaznjenec utonil v Ljubljani

Ljubljana, 24. junija.

Ljubljana, slično kot dolenska Krka, je prav varljiva in nevarna reka za plavčaje, je zelo potuhnjena. Po strugi teko tu in tam izredno topli tokovi, nato pa siede prav mrzli, da je za plavčaje nevarno, ker ga lahko prime krč. Večja skupina kaznjenecv pod nadzorstvom paznika je včeraj kosila in susila seno na nekem travniku na Rakovi Jelši v bližini Ljubljaničinega pritoka Čurnovec.

Popoldne, ko je bil odmor, je kaznjenec Alojz Cankar, rojen 1914. v Dvoru pri Polhovem Gradcu, brez dovoljenja in vednosti paznika odšel k Ljubljani, se slekel in skočil v vodo. Tam je Ljubljana globoka do 8 m. Plaval je po domače, kakor pravijo na kmetih »po pasjec«.

Naenkrat so ostali kaznjeneci čuli obupen klic: »Pomagajte!« Neki kaznjenec, dober plavalec, je takoj skočil v vodo, da bi Cankarja rešil. Ta pa je že izginil v globino vode.

Obveščena je bila o tem najprej policija in je tja odšla policijska komisija z dežurnim uradnikom in policijskim zdravnikom. Obveščeni so bili o tem tudi poklicni gasilci, ki so se z orodnim avtomobilom odpeljali po lžanski cesti do hiše št. 159. Gasilci so odšli nato čez travnik in so z dolgim drogrom iskali po Ljubljani utopljenca. Zaman. Do danes dopoldne utopljenca še niso našli. Cankar je utonil okoli 15 popoldne. Bil je močno razgret in ga je v vodi bojda prijel krč ali ga je zadela srčna kap.

Od tu in tam

Obisk dr. Mačka v Belgradu je že gotovo dejstvo. Za to priliko bodo tam sklicali širši sestanek vseh voditeljev in podeželskih veljakov posameznih skupin Združene opozicije, da se bodo z dr. Mačkom porazgovorili o čim tesnejšem sodelovanju zagrebške KDK s srbsko Združeno opozicijo. Dr. Mačka bo na poti spremljalo več poslancev, katerih imena pa še niso znana. Gotovo je le, da bo v tem spremstvu poslanec dr. Jure Sutej, ki je že sodeloval pri pripravi za ta obisk.

Med hrvaškim zdravniškim društvom in trgovsko bolniško blagajno »Merkur« se vedno traja spor, zaradi česar ne sme noben zdravnik sprejeti službe pri tem zavodu. »Merkur« se brani podpisati kolektivno pogodbo o položaju in službenem razmerju zdravnikov, od katere Zdravniško društvo noče odstopiti. Ko je »Merkur« objavil razpis nekaj zdravniških mest, se je takoj oglasilo Zdravniško društvo in prepovedalo svojim članom udeležbo pri razpisu.

Hrvaško pevsko društvo »Kolo«, katerega pevovalci je bil dolga leta tudi Slovenec g. Srečko Kumar, bo prihodnje dni proslavilo 75-letnico svojega obstoja. Za to priliko bodo med drugim priredili tudi koncert, v katerem bodo pokazali nekaj pregled celotne hrvaške glasbene tvornosti, ker so dali na program skladbe starejših in novejših skladateljev. Pokrovitelj društva je zagrebški nadškof dr. Alojzij Stepinac. V proslavi bodo sodelovala mnoga pevška društva, med drugimi tudi zbor ameriških Hrvatov, ki se mudi te čase na Hrvaškem.

Palačo veterinarske fakultete v Zagrebu bodo zgradili v treh razdobjih. Dela bodo kljub temu pospešili, da se bodo predavanja v novi hiši začela že v šolskem letu 1939-40. Zemljišče v izmeri 30.000 kvadratnih metrov je podarila mestna občina na Heizelovi ulici. Načrte je izdelal prof. inž. Vrkljan.

Dalmatinska Zadruga zveza še vedno ni sanirana. Na zadnjem običnem zboru je bilo zastopanih 146 zadrug, ki so ponovno izvolile za svojega predsednika dr. Silvestra Giunija. Iz poročil je bilo razvidno, da je zveza složno sodelovala z dr. Mačkom. Gospodarsko slovo v cilju, da se vse dalmatinske zadružništvo zedini. Če bi dosegli ta cilj, bi po njihovem mnenju tudi naprej spravili poslovanje zadrug v normalen tek.

Svoje večdnevno zasedanje je včeraj zaključil svet arhierejski sabor srbske pravoslavne cerkve. Sabor se je največ bavil z vprašanji notranje reorganizacije pravoslavne cerkve, ker pridejo ostala važnejša vprašanja, kakor revizija cerkvene ustave, zakonskega prava ter revizija cerkvenosodnega prava šele na jesensko izredno zasedanje. Najvažnejši odlok sabora so postavitev novih škofov na mesta, ki so postala prosta s smrtjo ali pa zaradi prostovoljnega odstopa posameznih škofov. Tako je bil na mesto kanadsko-ameriškega škofa, katero je prej zavzemal dalmatinski škof dr. Irinej Djordjevič, postavljen škof mukačevski dr. Damaskin Grdanič. Za ohridsko bitolskega škofa je bil na mesto dr. Nikolaja Velimiroviča postavljen dosedanj viškarni (pomozni) škof dr. Platon Jovanović. Poleg teh dveh so bili nanovo imenovani še trije drugi škofje ter en nov viškarni škof. Prav tako je bil zamenjan tudi predsednik glavnega pravoslavne sodišča.

Delavci v dalmatinskih cementnih tovarnah so ponovno stopili v stavko. Po dvajsetih dneh so začeli posredovati oblasti. Tokrat pa niso bile povod za stavkovno gibanje tovarne zaradi preniknih mezd, temveč spor tovarn z občani, v katerih tovarne stoji. Svoj čas so občine dale podjetnikom posebne ugodnosti, če zgrade na njihovem področju tovarne. Za protiuslugo pa so se morali tovarnarji zavezati, da bodo na delo sprejemali samo domačine in ne tujece. Čim so bile tovarne postavljene, so tovarnarji seveda pozabili na svoje dolžnosti. Pa tudi občani se niso preveč zanimali za svoje pravice. Šele pred tremi tedni jim je prišlo na misel, da bi lahko dobili delo v tovarnah. Zahteva je pri tovarnarjih naletela na odpor. Posledica je bila stavka, v kateri bodo domačini najbrže zmagali.

Razprava proti razbojniški družini Stjepana Kršulja, Ivana Goloba in Ivana Fučka, ki je zagrešila več kakor 300 tatvin, ropov in nekaj umorov v Podravju, se je končala včeraj pred sodiščem v Bjelovaru. Glavarji tolpe so dobili vsak po dvajset let robije, ostali pajdaši pa po večletno ječo. Od 47 obtožencev je bilo oproščenih samo 17.

Pet pijanih trgovcev se je z avtomobilom vred prekučilo pri Stari Kanizi. Trgovci so pijančevali, nazadnje pa najeli avtomobil in ga sami izmenično šofirali. Ni čuda, če je avtomobil vozil po sredi ceste ali pa od leve na desno. Na nekem ovinku pa je šofirajoči izgubil oblast nad volanom in z vozilom zavil v stran. Avtomobil je zdrknil s ceste po pet metrov globokem nasipu in treščil spodaj v drevo. Resnejše poškodbe je odnesel le eden, vsi ostali pa so se le malo popraskali. Le avtomobil se je tako poškodoval, da ne bo več za rabo.

Moža z več kot tridesetimi zaročenkami so prijeli v Vrhu. Milentije Ignjatović se je znal iz svoje stiske na posebno premeten način izvleči. Poizvedoval je najprej po priletnostih neženjenih ženskah in po vdovah, ki bi bile pripravljene stopiti v zakon. Stopil je k vsaki, se predstavil kot davčni izterjevalec in ji natvezil, da se je ločil od svoje žene, le da nima denarja, da bi do kraja končal to pravdo. Lahkoverne kandidatkinje za zakon so mu šle na limanice in mu posojale pod obljubo zakona denar, najmanj po 1000 dinarjev. Tako se je počasi nabralo nad trideset žensčin, ko so goljufa oskrčile z več kakor 30 jurji. Zanimivo pa je tudi to, da Ignjatoviči niso prišli na sled zaradi prijave ogoljufanih žensk, temveč čisto slučajno. Policija je namreč prejela tatfinsko tolpo, katere član je bil tudi Ignjatović. Šele pri preiskavi je slučajno prišla na dan ta velikopotezna goljufija.

Neverjetno bahjevarni morajo biti kmetje s svojim županom vred v vasi Buljanu pri Parožini. Pretekli četrtek je dala občina pognati z njiv vse kmete, ki so na ta dan delali, iz bojazni, da ne bi začela padati toča. Že od davno je v vasi navada, da se na ta četrtek ne smejo opravljati nobena poljska dela. Ker so letos doživeli že več vremenskih neizgov, je župan sklenil pognati vse ljudi s polja, ki so na ta dan delali, kajti toča in nalivi so kazni, ki jo priležejo nad sebe tisti ljudje, ki ne spoštujejo starih običajev.

Načrt za novo kranjsko kopališče v Straheči dolini

Kranj, 23. junija. Poročali smo že, da je kranjski občinski odbor odobril načrte za novo kopališče, katere je naredil arhitekt prof. inž. g. Vurnik iz Ljubljane. Kopališče bo zavzelo 10.000 kvadratnih metrov zemlje in je preračunano na kapaciteto 1000 do 1200 gostov. Obsegalo bo sledeče sestavne dele:

Bazen za plavalce v površini 20x50 m, 170 do 450 cm globok, ob globljem koncu bo skakalni stolp s teraso v višini 3 m in skakalnima ploščama v višini 5 in 10 m. Ob skakalnem stolpu sta dve manjši nožni kopeli, na nasprotnem plitvejšem koncu pa ena ob celi širini bazena. Glavni izpraznjevalni ventil bo pod skakalnim stolpom. Bazen za neplavalce leži za 70 cm niže in meri v površini 14x15 m in je 70 cm globok. Ob globljem koncu je stopnišče v ta bazen, pred stopniščem pa večja čistilna kopel za noge in prhe, ki so izpeljane iz prvega bazena. V isti višini bo drugi bazen za male otroke 14x18 m, v njem bi bila voda 20 do 40 cm globoka. Okrog vseh bazenov bodo 3 in 2 m široki hodniki, ob

skakalnem stolpu pa veliko igrišče.

Skupino opisanih bazenov, hodnikov in igrišč bo obdajalo 6 m široko in posevno ležeče polje, poraščeno s travo. Ta prostor bo služil običajno za sončenje, ob priliki velikih športnih prireditvev pa kot tribuna za gledalce. — Slačilnice so dveh vrst: skupne, kjer so samo klopi in omare, in sicer v treh skupinah po približno 50 omari. Tu se bodo lahko posebej slačili odrasli moški, odrasle ženske in otroci. Razen tega bo 336 kabin, vsaka za največ štiri osebe.

Cistilne prhe in stanišča so vključena med trakt slačilnic. Slačilnicam je priključena primeren velika veža z blagajnami. V njej bi bile turistične reklame in klopi.

Vodo za kopanje bodo črpali iz Kokre z električnim agregatom.

Z gradnjo novega kopališča se bo začelo že letošnje leto, tako da bo kopališče odprto že prihodnjo kopališko sezono. Novo kopališče bo res lepo in bo ustrezalo vsem zahtevam sedanjega časa in bo privabilo v naše lepo mesto gotovo veliko letoviščarjev.

Boj proti alkoholizmu na Stajerskem

Zboljšanju gospodarskega in socialnega polvžaja naj se pridruži pospeševanje mlekarstva

Slov. Konjice, 24. junija.

Čutimo dolžnost, da k mislim o načinu borbe proti alkoholizmu dedamo še naše mnenje. Popolnoma se strinjamo s predlogi in zahtevami resolucije treznostnega tedna, naglašajoč nujnost njihove izvedbe, da se tako prepreči hude posledice epidemije alkohola.

Če je vprašanje treznostnega gibanja važno za ostale kraje Slovenije, je naravnost nujen najostrejši boj proti alkoholu na Stajerskem, ki velja za najbolj vinorodni del naše ožje domovine. V zadnjih letih pospešuje alkoholizem zastoj izvoza vinskega pridelka. Vsako leto je vino težje spraviti v denar. Ljudje pijejo po zasebnih vinočilih za manjšo ceno naravnost v ogromni meri. Toliko se nikdar prej niso popivali. Prej so ljudje veliko pametneje rabili zlato kapljico, obenem pa je zaradi živahne kupčije razmeroma malo vina ostalo doma. Čimpa je zaradi splošnega gospodarskega zastoja in omejitve trgovine ljudstvo krenilo na drugo pot, je demon alkohol dvignil glavo. Vedno

bolj se opaža slabšanje zdravstvenega in moralnega stanja posebno pri mladini. Ljudstvo naj bi samo izpregledalo ter napovedalo boj zlu in naj ne smatra opojne pijače za edino dobroto v sedanjih dobi. Preobilnemu zauživanju žlahtnih vin se pridružujeta še šmarnica in žganje, katero je uničilo že toliko krepkih mož in mladeničev. V silni zmoti so vsi, ki hodijo v pivnice preganjat svoje skrbi.

Treba bo zato proti najhujši blezni na našem narodnem telesu začeti z odločnim in neizprosnim bojem. Reševati je treba gospodarsko in socialno vprašanje kmečkega in delavskega sloja ter s podvojeno močjo poučevati ljudstvo, posebno pa mladino v šoli in izven nje o vseh škodljivih posledicah alkoholizma. Treba je pospeševati mlekarstvo ter z njim z brezalkoholnimi pijačami in produkcijo svežega grozdja izpodrinati alkohol. Prepričani smo, da bi se na ta način Slovenija odtujila svojemu zahrbtnemu prijatelju. Za nas Stajerce to predvsem velja. Lepše življenje bomo le tedaj zaživel, če bomo znali dobiti svoje dežele pravilno uporabljati.

Kradeta kot sraki

Komenda, 22. junija 1938.

V nedeljo popoldne okoli 5 sta prišla k »Pristavškovim« na Potok dva mlada fantiča tudi iz Potoka »Prijevova« na tatinski obisk. Najprej je starejši po temeljitem poduku mlajšega poslal skozi kletno okno v notranjost hiše. Iz kleti je odšel v gorne prostore in sicer najprej v kamro. Ko je v kamri vzel po bratovem navodilu iz omare žepno uro, nadalje iz šrambe meso, kruh in čokolado ter še več drugih manjvrednih stvari, se je po isti poti vrnil zopet pred hišo, ker si kljub prigovarjanju starejšega brata ni upal v hišo, ker je bila v kuhinji »Pristavškov« stara mati, ki je bila oni dan edina doma. Kmalu pa si je starejši »zmikavci« izmislil prav posrečen način, da je prišel do zaželenih srebrnih žepnih ur v sobi. Šel je namreč prav sigurno v vežo, kjer je srečal omenjeno staro mater, jo enostavno prosil za kos kruha, češ, da je lačen. Medtem, ko je šla po kruh v kuhinjo, jo je jadrno uveril v sobo, vzel iz predala v omari srebrni ur ter ravno skočil iz sobe, ko se je mati prikazala pri kuhinjskih vratih. Takoj se ji je zdelo, ker je prišel iz sobe in hitro odšel na prosto, ko je dobil kruh. Opazila je, kaj ji je fant vse pokradel. Ko so prišli domači, jim je takoj povedala, kaj se je dogodilo. Tatvino so takoj prijaviли orožnikom, ki so drugi dan omenjena fantiča zasilili. Izpovedala sta, da sta ukradena ure prodala še isti dan na veselici streljaške družine na Klanec neznanim osebam ter dobila za 1200 din vredne ure samo 100 din, od katerih pa sta porabila že nad polovico za razne sladkarije in druge stvari. Oba še obiskujeta šolo, pa sta že skoro poklicena tatova, če pomislimo, kako sta si znala pridobiti prost vstop do ukradenih predmetov. Orožniki še do danes niso mogli ugotoviti, komu sta ure prodala, ker tatitica ne poudarja. Trdita samo, da sta ure prodala neznanim osebam.

S svojim dejanjem sta pokazala zrelost za kak poboljševalni zavod, ker bosta drugače postala še bolj nevarna tuji lastnini, posebno še, ker sta brez prave očetovske vzgoje.

Viški požar v bistvu pojasnjen

Javnost še vedno zanima katastrofalni požar v tovarni Združenih opekaren na Brdu pri Viču. Vzrok požara je bil sedaj neverjetno nagle pojasnjen. Iz obupa in maščevalnosti je tovarno zažgal 48-letni delavec Božnar Anton, doma s Črnege vrha pri Polhovem gradu. Božnar je bil v tovarni zaposlen nad 50 let. Delavstvo opekarene je bilo zelo slabo plačano, zato je skušal Božnar dobiti drug vir dohodkov in je pomagal mnogim tihotapecem živine, mesa in žganja, da so svoje blago prenašali mimo mitnice čez dohodarsveno linijo skozi opekarno. Prav tik mitnice so vodili skozi tovarno teleta, meso, žganje in vino. Tihotapeci so mu dajali primerne nagrade. Lansko leto je prišlo do hudega spopada med mitničarji in tihotapeci. Mitničarji so bili v skrajni življenjski nevarnosti. Zadeva je prišla pred kazenskega sodnika in so bili napadenci na mitničarje primeren obsojeni. Vodstvo tovarne je bilo primorano, da je Božnarja, ki je bil drugače dober delavec, je pa rad dajal za pijačo, 3. junija lani odpustilo iz službe. Božnar je nato koval načrte, kako bi se maščeval. Njegov načrt je usodno noč od torka na sredo dozorol. V sredo okoli 3.30 je odšel z doma, vzel je s seboj žveplenke in steklenico petroleja. Ker so mu bile razmere v tovarni dobro znane, je porabil priliko, da se je neopaženo splazil v podstrešje glavnega poslopija, ko je čuvaj Jakomin zapuščal nočno službo. V podstrešju je tla polil s petrolejem, zažgal in se sam obesil.

Včeraj okoli 10 dopoldne so med razvalinami našli njegovo, popolnoma zežgano okostje. Na odredbo policijske komisije, ki je ugotovila dejanski stan, so Božnarja prenesli v mrtvašnico viškega pokopališča in ga takoj nato pokopali.

Kako visoka je škoda, definitivno ne moremo še poročati. Samo na glavni zgradbi znaša škoda okoli milijon dinarjev. Splošno bo škoda šla do 2.000.000 din. Cenitev je bila včeraj izvršena samo provizorično.

Lepa akademija vojnih invalidov

Ljubljana, 24. junija.

V torek zvečer je oblaštveni odbor Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot v Ljubljani priredil lep Prosvetni večer v dvorani Delavske zbornice, kot uvod k praznovanju dvajsetletnice Jugoslavije.

Prireditvi so prisostvovali številni odličniki, med drugimi zastopnik bana g. načelnik dr. Kosi, župan g. dr. Adlešič in zastopnik poveljnika divizije podpolkovnik Radojkovič.

Spored tega večera je bil zelo pester. Najprej je zaigral veliki orkester 40. pešpolka Smetanova »Slavnostno predigro«, nato je stopil na govorništvo oter predsednik OOVI g. Matko Stefe. Govoril je o nacionalnoobrambnem pomenu invalidskega problema. Iz njegovega predavanja je izzvenela prošnja: »Pomagajte ubogim invalidom, vdovam in sirotam! Pri nas premalo skrbe za invalide in za tiste, ki so ostali neposkrbljeni, ko jim je bojna vihra vzela moč, očete in sinove. Ki bi jim sedaj lahko pomagali. Stanje invalidov je naravnost obupno od leta 1929 dalje, ko je bil narejen nepravilni invalidski zakon. Ta vlada ima v načrtu novega, ki bo mogoče dovoljen. Nepopolna beda je med invalidi na deželi. Ubogi mali kmeti, kočarji in viničarji so brez vsega. Sedaj morajo od l. 1929 plačevati davek, čeprav ne dobivajo invalidnine. Na vsak način je treba kaj ukreniti. Zavedati se moramo, da so kosti vseh padlih slovenskih junakov v temeljih naše Jugoslavije. Kaj govore Judenburg in koncentracijska taborišča, opletana z bodečo žico? Doberdob, Soča, Piava... Povsod so naši fantje padali za novo domovino.

Za tem je ljubljanski pevski zbor »Sava« zapel nekaj pesmi. Dirigiral je g. Venturini. Operna pevka Ksenija Vidali je ob spremljavi klavirja zapela: Venturinijevo pesem Moji dnevi, arijo iz opere »Rusalka« in »Moje rože«. Ivan Skuk je recitiral »Tožbo vojnega invalida« slepeca. Baritonist Rakovec je zapel nekaj pesmi. Tudi operni pevec g. Banovec je zapel nekaj pesmi.

Gotovo je najbolj vplivala pesem »Nebo se vaše naj zjasni«, ki jo je recitirala g. Poldi Skukova. Za zaključek je zaigral veliki orkester 40. pešpolka Jenkovo »Svečano uverturo«.

Res je, kakor je recitirala g. Poldi Skukova: Invalidi, vi ste verovali v pravico. Ali ste jo našli? Kdaj se vam zjasni nebo?

Akademijo je obiskalo številno občinstvo.

Stanje vinogradov v Sloveniji

Po hladnih majskih vremenskih prilikah se je trta posebno v zadnjem času normalno razvila. Tekom izboljšanja razvoja trte je pa postala tudi nevarnost infekcije po plasmopara viticola-peronosperi večja.

Na podlagi ugotovitev se je izvršila letos prva infekcija v mariborskem okraju dne 21. maja, v Spodnjih Halozah 19. maja in v Dolenjskem 17. maja. Zaradi te ugotovitve je zavod opozoril vinogradnike, da do zadnjega maja prvič poskrbijo trsje, kar je bilo v splošnem opravljeno do 2. junija 1938. Prvemu škropljenju je normalno sledilo drugo in za časa tega se je na Kalvariji pri Mariboru točno ugotovilo pojav peronospore 10. junija, v Spodnjih Halozah 8. junija in na Dolenjskem že 3. junija 1938, iz česar lahko sklepamo, da so morali še preostali zimski trosi izkaliti in okužiti trsje med 21. majem in 2. junijem 1938. Na podlagi te ugotovitve je zavod ponovno opozoril vinogradnike, da zaježijo širjenje bolezni po letnih trosih s tretjim škropljenjem, ki ga morajo vsaj do 28. junija 1938 izvršiti.

Poleg peronospore se je pojavil tudi oidij v večji meri, ki ga pa najuspešneje zatiramo z žveplom, kar se je v splošnem tudi izvršilo, ker so vinogradi poželjavni.

Pojavlja se, četudi v manjšem obsegu, prvi rod enopasastega grozdnega sukača — črnoglavke — posebno na zgodnjih sortah, ki ga pa istočasno s

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometriski stanje	Temperatura v °C		Relativna vlažnost v %	Veter (smer, jakost)	Padavine	
		naj-večja	naj-manjša			m/m	vrsta
Ljubljana	765.0	29.8	17.4	81	9 NW,	0.5	dež
Maribor	764.9	20.0	14.0	80	9 SE,	4.0	dež
Zagreb	763.9	29.0	19.0	85	4 NNW,	—	—
Belgrad	763.1	32.0	21.0	80	4 0	—	—
Sarajevo	764.0	31.0	18.0	90	4 0	—	—
Vis	764.2	28.0	23.0	50	0 NW,	—	—
Split	764.5	33.0	22.0	50	0 0	—	—
Kumbor	764.0	30.0	21.0	70	0 SE,	—	—
Rab	764.9	26.0	22.0	30	0 SE,	—	—
Dubrovnik	763.6	28.0	17.0	70	0 NE,	—	—

Vremenska napoved. Spremenljiva oblačnost, vroče, krajevne nevihte.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od včeraj do danes: Včeraj je bilo ves dopoldan pretežno oblačno. Ob 12.05 se je popolnoma pooblačilo, ter pričelo deževati; deževalo je do 12.30 vmes pa parkrat zagrnelo. Ob 12.40 pa se je pričelo jasiti, ostalo pa je precej oblačno do 17.30, ko se je zopet pooblačilo. Ob 18.30 je na severu grmel, ob 21.30 je nekaj časa rosilo. Ponoči je bilo večinoma oblačno.

Koledar

Danes, petek, 24. junija: Janez Krstnik; Srce Jezusovo.

Sobota, 25. junija: Srce Marijino.

Nočno službo imajo lekarnice: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Obvestila

Celodnevni izlet Šentjakobčanov v Zupanovo jamo pri Grosupljem prirediti organizacija JRZ skupno s članstvom šentjakobskega prosvetnega društva oziroma s fantovskim odsekom in dekliskim krožkom v nedeljo, dne 3. julija. Odhod z vlakom ob 7.48, vrnitev ob 20.03. Skupni stroški 20 din. Prijavite se pri svoji organizaciji!

Sadjarška podružnica Šiška priredi za člane ogled vzorno urejenih vrtov v nedeljo, 26. t. m. Zbirališče je pri drevnici g. Brecljnika na Celovški c. 190, kjer se bo razmotiralo ob 15 pinciranje sadnega drevja ter pokazalo pravilno sestavljanje vseh potrebnih škropil in škropljenje dreves.

Društvo slovenskih likovnih umetnikov bo imelo v soboto, 25. t. m. ob pol 18 v restavraciji Slamič (kmečka soba) svoj izredni obični zbor.

Redni obični zbor Zveze za tujski promet v Sloveniji bo dne 30. junija 1938 ob 10 dopoldne v veliki dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Če se ob navedeni uri ne sestane zadostno število članov, se začne obični zbor četrt ure kasneje ob vsakem številu navzočih članov. Morebitni predlogi se morajo izročiti Zvezi pet dni pred običnim zborom. — Odbor.

Za koncert »akademskega« pevskega zbora Moravan iz Brna na Češkoslovaškem je tiskana programna knjižica, ki obsega tekst zborov v originalu in slovenskem prevodu. Vse posetnike tega znamenitega koncerta opozarjamo na to, da si kupijo programno knjižico zaradi lažjega umevanja izvajanih zborov. Akademski pevski zbor Moravan je moški zbor, v svoji domovini na najboljšem slovesu, vodi ga dirigent Josip Veselko. Koncert bo v nedeljo 26. t. m. ob 21 uri v veliki unionski dvorani. Vstopnice pri blagajni kina Union.

Drevi ob 6.15 je zadnja letošnja produkcija gojenecv drž. konservatorija. Večino sporeda nosita letošnji absolventki, in sicer Hrašovec Silva, absolventka visoke šole prof. Janka Ravnika in Ivančič Sonja, absolventka srednje šole prof. Fodrarspergove. Poleg tega nastopi še Loger Edita iz šole Janka Ravnika in Adamič Bojan iz šole prof. Toneta Ravnika, kot dirigent pa samo Hubad iz dirigentske šole prof. Škerjancja. Na produkciji sodeluje konservatorski orkester, pomnožen s člani Podzvezde godbenikov. Slišali bomo dva koncerta za klavir, in sicer Mozartovega v d-duru, ki ga dirigira prof. Škerjanc in Beethovnovega v c-molu pod vodstvom Hubada Sama. — Začetek točno ob 6.15 zvečer.

Ljubljansko gledališče

OPERA. — Začetek ob 20.

Petek, 24. junija: Zaprto.

Sobota, 25. junija: »Boris Godunov«. Premiera. Premierski abonma.

Nedelja, 26. junija: Zaprto.

Ponedeljek, 27. junija: »Cavalleria rusticana«. »Glumači«. Red B. Gostuje ga. Tomašič-Iveljeva.

Zadnja premiera v letošnji sezoni bo v soboto, 25. t. m. Upriporili bodo eno izmed najučinkovitejših oper iz klasične ruske operne literature Musorgskega »Boris Godunov« z g. Primožičem v naslovni partiji. Ta pevec, ki je ustvaril tekom svojega delovanja v naši operi celo vrsto izredno posrečenih umetniških podob ter je že mnogo let nosilec vseh najtežjih baritonskih partij, bo imel z vlogo Borisa zopet najlepšo priliko uveljaviti moč svojega speva in svoje igre, obenem pa je opero zreziral. Na prekrasnih lirčnih in močnih dramatičnih učinkih grajena glasba ter zanimivo dejanje iz ruske zgodovine, ustvarjajo veličastno delo. — Opera bodo izvajali pod muzikalnim vodstvom dr. Svara.

Ga. Tomašič-Iveljeva bo gostovala v ponedeljek, 27. t. m., prvič na našem odru, in sicer v vlogi Santuzze v Mascagnijevi operi »Cavalleria rusticana«. Opera »Glumači« se bo izvajala v običajni zasedbi. Opozarjamo, da bo ponedeljkova predstava za abonente reda B ter obenem zadnja uprizoritev teh dveh oper.

Operna sezona bo zaključena v četrtek, dne 30. t. m. upriporili bodo Puccinijevo opero »Manon Lescaut« za abonente reda Četrtek. V tej izredno melodiozni operi sodelujejo v glavnih partijah: Vidaličeva, Franzl, Janko in Zupan. Dirigent: Niko Stritof. Režiser: prof. Šest.

peronospora zatirajo s primernim kombiniranim škropljenjem.

Znatno škodo je v posavskih vinogradnih okoliših napravila gosenica zemljemerka, ki je izvesten škodljivec v teh krajih.

Nastavek je v splošnem dober, tako da je pričakovati kljub pomladni pozobi, če bo vreme pogodovalec evetlenu, dobro letino. Rane sorte so že cvetele 6. junija in za temi so se razvevale tudi vse ostale v vseh vinorodnih okoliših.

(Banovinski vinarski in sadjarški zavod v Mariboru.)

Tri znamenite sestre, ki drže Kitajsko:

Aigling, Čingling, Meiling

V kitajskem javnem življenju igrajo veliko vlogo tudi ženske. V marsikaterem oziru se mora Kitajsko, ki danes sicer preživlja težke čase, ravno njim zahvaliti za svoj velik napredek na vseh poljih. In če so kitajske čete pred nedavnim dosegle le nekaj uspehov, vsaj toliko, da so začasno ustavile japonsko prodiranje, gre za to zasluga predvsem trem hrabrim kitajskim ženam, ki so v resnici izvedle vso organizacijo državne obrambe. To se zdi na prvi pogled malo neverjetno, kakor je neverjetno včasih tudi še drugod marsikaj, kar moramo pripisati na račun vplivnih in odločnih žensk.

Kitajska zgodovina ne bo smela izpustiti imen treh žena, ki tako rekoč res rešujejo usodo Kitajske. To so slavne sestre Ailing, Čingling in Meiling Soong. Kitajci jih pogosto imenujejo kar

„Modrost“, „Dobrota“ in „Lepota“

Ailing je žena finančnega ministra Kunga, ki je pred več meseci stikal v Evropi za denarjem in se tudi zdravil v Bad Nauheimu. Čingling je vdova prvega predsednika in ustanovitelja kitajske republike dr. Sunjatsena, najmlajša, Meiling, pa je žena maršala Čankajška.

Ta trojica ima tri brate, ki zavzemajo tudi precej odlična mesta. T. V. Soong, ki je najstarejši, je ravnatelj Centralne banke. T. L. Soong vodi južnokitajsko finance, T. A. Soong je v vladi svojega svaka prometni minister. Vpliv teh treh bratov na kitajsko ljudstvo pa se še daleč ne da primerjati z onim, ki ga imajo njihove slovite sestre »Modrost«, »Dobrota« in »Lepota«. So to danes prav za prav duša vsega kitajskega odpora proti Japoncem. Čankajškova žena je bila še do pred kratkim predsednica Narodne letalske komisije in je v tem svojstvu nakupila sto in sto sovjetskih najmodernejših bombnikov in nemških lovskih letal. To svoje mesto je zdaj odstopila svojemu starejšemu bratu ter se z vso vneto posvetila širjenju kitajske propagande po radiu. S svojimi ognjevitimi govori nanovo spodbuja omahujočo kitajsko vojsko ob reki Jangce in po vseh ostalih bojiščih. Sunjatsenova vdova je še pred nedavnim izjavila predstavnikom ameriškega časopisa, da njeni kitajski tovariši-vojaki ne bodo prej odnehali, dokler zadnji Japonec ne odide s kitajske zemlje. Žena finančnega ministra Kunga, Ailing, pa je pripomogla k temu, da se je njenemu možu posrečilo dobiti v Londonu 20 milijonov funtov posojila za Kitajsko.

Neverjetno globoko spoštuje ves kitajski narod te znamenite sestre. Ve namreč, da si najnovejšo zgodovino brez njih tudi skoro ne more predstav-

ljati. Sestre Soong pomenijo za Kitajsko toliko kot za Japonsko Mitsui ali Morgan za Združene ameriške države. Rojstvo te dinastije se zdi kot pravljica iz »Tisoč in ene noči«.

Njihov oče - ubog mornar

Že ob koncu prejšnjega stoletja so živeli v severnoamerikanskem mestu Baltimore tisoči in tisoči kitajskih izseljencev. Med njimi je za silo životarija tudi rodbina Charlieja Soonga, pomorščaka, ki je bil skoro večkrat brez dela kot ne. Preživljati pa je moral tri hčere in tri sinove. Vsak si lahko misli, da za ubogega mornarja to ni kar tako. Kljub vsemu temu, da jih je bilo prav za prav kar osem odvisnih od njegovega zaslužka, pa si je Charlie vendar še toliko prihranil, da je odprl kar na svojem stanovanju majhno banko, če bi jo smeli tako imenovati. Prav za prav je bila to le bolj hranilnica, kajti kmau si je pridobil pri tamkajšnjih ljudeh toliko zaupanja, da so mu začeli pridno nositi svoje prihranke v varstvo. V nekaj letih si je naredil kar lepe denarje.

Charlie Soong je imel kmalu vsega v izobilju, pa vendar ni bil popolnoma srečen in zadovoljen. Ni mogel pozabiti svoje domovine. Ljubil je svojo rodno zemljo in z njo vred umiral... Leta 1905 pa mu je golo naključje prineslo rojaka, ki naj bi njegovo življenjsko pot obrnil popolnoma drugam. Bil je to neki dr. Sunjatsen, mlad kitajski politik, ki je prišel v Ameriko delat propagando za njegove reformatorske načrte. Oba sta se hitro zelo dobro razumela.

Medtem pa so Soongove hčere dorasle. Bile so tudi izredno dobro vzgojene. Postale so izobražene, visoke dame.

Ailing - „finančni minister“

Ailing, najstarejša, ima največ moškega na sebi od vseh treh. Tudi po postavi je močna. Pravijo, da je čisto »po moško« inteligentna. Ko je končala svoje študije o gospodarstvu, se je poročila z dr. Kungom, ki ga je bila spoznala na univerzi. Vsa Kitajska je prepričana, da se mora dr. Kung zahvaliti samo svoji ženi Ailing, da se je povzpел tako visoko. Ailing ima prav takšen naravni dar, s kakršnim se morejo ponasati pravi finančniki. Sploh dostikrat le njo imenujejo finančnega ministra. Vendar pa je kljub vsemu temu njenemu poslu imela Ailing izredno dosti časa, da je dala življenje štirim otrokom, ki jih je najstrožje vzgojila. Ko je njen najstarejši sin pred nedavnim z avtomobilom povozil nekega pešca, je odšla k ponesrečencu in mu prinesla rož, sama pa se je najbolj zavzela za to, da njen sin za dve leti izgubi pravico voziti se z avtomobilom.

Žrebe, ki so mu dali ime Nuvolari, po znamenitem italijanskem dirkaču. Mislijo namreč, da bo najmanj tako hiter kot Nuvolarijev avtomobil, saj je že njegova mati odnesla na nešteti konjskih dirkah prvo nagrado

Čingling: Zaradi nje se je Sunjatsen ločil od prve žene

Čingling je pravo nasprotje svoje starejše sestre. Ta lepa, vitka dama, ki je na videz pravi tip aristokratije, je polna revolucionarnega duha in se je pripravljena boriti za svoje ideje do konca. V Ameriki je študirala za zdravnico in politično zgodovino in se s svojim poznanjem zahodne kulture lahko meri z vsakomur. Njena ljubezenska zgodba s Sunjatsenom je svojčas dvignila dovolj prahu. Bila je njegova tajnica, ko se je zaljubil vanjo. Toda on ni bil več samec, pač pa poročen z neko zelo dobro in plemenito žensko. Seveda se je moral prej ločiti od svoje prejšnje žene, če se je hotel poročiti s Čingling. Njegova vzorna prejšnja žena se je morala sprijazniti s tem, ker ji drugega ni preostalo. Drugi zakon, s Čingling, je prinesel njemu in njej neskaljeno srečo. Nikdar ga ni zapustila, kamorkoli je šel, in ko je leta 1925 umrl za rakom, je bil to zanjo silen udarec. Od tedaj se je umaknila v zatišje v neko šanghajsko vilo, ki jo ji je dala na razpolago kitajska vlada. Živela je odslej samотно, toda politično še vedno zelo aktivno življenje. Dostikrat se je zgodilo, da je nastopila celo proti svojemu svaku Čankajšku, češ da se je čisto izneveril idejam njenega moža, velikega Sunjatsena, očeta Kitajske. Niti sprejeti ga ni hotela. Današnji dogodki pa so prinesli spet spravo med njima.

Najmlajša - najpopolnejša

Najmlajša njih sestra, žena maršala Čankajška, je gotovo najpopolnejša žena med njimi. V njej sta združena realizem, s katerim se odlikuje njena najstarejša sestra, in idealizem druge, Čingling. Poleg tega je še od sile prikupna in lepa. Brez dvoma je to najbolj elegantna ženska na Kitajskem. Uporablja vsa najmodernejša olepševalna sredstva in kupuje svojo obleko in lišp na daljnem Zahodu, v Parizu. Meiling mnogo pomeni. Svojega moža spremlja na vseh njegovih polovanjih in mu tudi sama kuha, da ji ga ne bi kdo zastrupil. Kadar mož sprejema zastopnike tujih držav, je ona vedno za tolačiča. Tuji diplomati se morda včasih boje, da jih ne bi napačno razumela in potem napačno tolačila, toda lahko se zanesejo na njene sposobnosti, izobraženost in odkritosrčnost.

Ko se je Čankajšek poročil z gđ. Soong, je bil prav za prav precej nekultiviran človek. Po poroki so zanj nastopili čisto drugačni časi. Vse se je čudilo, kako da si je lepa Meiling izbrala ravno Čankajška za moža. Danes je postal on čisto drug človek, ko ga je nanovo vzgojila njegova žena. Govori, čeprav ne ravno najboljšo, tudi angleško in si je tudi na vseh drugih poljih pridobil odličnega znanja. Pregovorila ga je tudi, da je postal kristjan.

Leta 1936 je bil njegov najnevarnejši tekmeec general Čangsutajang. Ko je ta celo ujel Čankajško, je Meiling dokazala svojo sposobnost, da zna biti tudi hladnokrvna. Z letalom se je odpeljala v Sian, kjer je 72 ur neprenehoma prišla na upornike, da so njenega moža izpustili spet na svobodo. Njenih groženj so se bali bolj kot Čankajškovih.

Zasluge teh žena za Kitajsko

Da so se na Kitajskem znatno zboljšale tudi higijenske razmere, da je umrljivost zaradi raznih

Programi Radio Ljubljana

Petek, 24. junija: 12 Slovenski biseri (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Koncert Rad. orkestra — 14. Napovedi — 15. Po domače (plošče) — 15.40 Na počitnice (ga. Cilka Vračko) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: O priliki Jadranske razstave v Zagrebu (dr. Dane Knežević) — 19.50 Zanimivosti (g. Mirko Javoršek) — 20. Vesel večer (giga Rad. ork.) — 21.10 Koncert komornega tria (g. J. Gregorc, V. Sušteršič in H. Svetel) — 22. Napovedi, poročila — 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Petek, 24. junija: Belgrad: 20 Prenos iz Zagreba. 21 Zab. konc. 22.45 Orgle — Zagreb: 20 Ljudski občaji. 20.30 Ork. in vok. konc. 22.20 Lahka gl. — Praga: 19.30 Ork. konc. 21. Češka filharmonija — Varšava: 19.40 Zab. progr. 21.10 Pels. gl. 22. Simf. konc. — Sofija: 20. Nar. gl. 20.45 Vok. konc. 21.10 Lahka gl. 21.30 Ork. konc. — Budimpešta: 19.50 Verdijska opera »Traviata«. 22.15 Jazz. 23.10 Cig. ork. — Trst-Milano: 21 Izbrane pesmi. 21.30 Simf. konc. — Rim-Bari: 17.15 Violina. 21 Opereta »Nevaren človek« — Dunaj: 19.10 Nar. gl. 20. Igra. 22.30 Ples. in zab. gl. 24 Pihala — Berlin: 20.30 Simf. konc. — Königsberg: 20 Wagnerjeva opera »Mojstri pevec norimberške« — Hamburg: 19.10 Voj. godba. 20 Zab. konc. 21.10 Wagnerjeva opera »Leteči Holandci« — Bratislava: 19.10 Kmečka godba in mandoline — Lipsko: 19.10 Vojaske zbor. 20 Ork. in solisti — Frankfurt: 20 Pfitznerjeve skladbe — Stuttgart: 20 Studentovski ork. iz Heidelberga — Monakovo: 19.10 Opereta in filmska gl. — Strasbourg: 20.30 Alžaški večer, 22 Havajske kitare.

bolezni zelo padla in da je trgovina z opijem in drugimi mamili skoro prenehala, je to v prvi vrsti zasluga omenjenih treh znamenitih žena. Pripomogle so s svojim visokim vplivom k temu, da so se odprle številne nove šole, bolnišnice, muzeji itd. Tudi vprašanje kitajskega denarja se v velik meri rešile in poživile trgovino. In po njihovih zaslugah so se odprla razna gledališča in je vsepovsod na Kitajskem tudi radio zapel. Noč in dan delajo v sedanjih težkih časih, ko divjajo z Japonci boji na življenje in smrt, da bi razbremenile Čankajška in svoje brate. Vse važnejše je sklenjeno ob njihovi navzočnosti. Lahko rečemo, da so sestre Soong popolnoma prenovile in preporodile Kitajsko in da bo njihova domovina ob njih ostala ali pa z njimi vred padla.

Schmeling in Louis

V 74 sekundah sta končala boj s pestmi. Črnčeve so bile silnejše.

Napoleonova modrost

Ne bo daleč prišel, kdor že od začetka ve, kam gre.

Možje, ki so v resnici veliki, so kakor izpodnebni, ki se zasvetijo in samega sebe žrtvujejo, da osvetle zemljo.

Hudoben človek ljubi in spoštuje samo onega, kogar se boji.

Brezdelje je mati zločinov.

Glava brez misli je kakor trdnjava brez posadke.

Če človek ne drži dane besede, se več ne razlikuje od živali.

Gorje tistim, ki kršijo dogovor.

Nimam čuta za smešne stvari, moč namreč ni nikdar smešna.

Da, ljubim luč, toda ljubim jo kot umetnik, ljubim jo kot godec svoje gosli, da izvabi iz njih glasove, tone in blagodeleče melodije.

Kjer sem, ukazujem, ali pa molčim.

Dogodki ne smejo delati politike, pač pa politika dogodke.

Če kdo nima zaupanja v zdravnika, mu nič ne koristi, če ga pokliče.

Moja zdravila so bila voda, zrak in čistoča.

Po laboratorijih so prav tako junaki kot na bojnem polju.

Hervey Allen:

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

Tujec je za trenutek obsedel molče nad svojo kunčevino. Plamen sveč sta tiho plamenela navzgor. V obrazu mu ni bilo videti niti najrahlejšega izraza. Noge je še vedno nemarno stegoval pod mizo.

Nenadno pa jih je potegnil naglo k sebi in se preesdel s porogljivim smehljajem, kakor da si obeta dobro šalo:

»Pripeljite ga gor,« je dejal.

»Ali ne bi monsieur prišli dol? Moj brat, poštar...«

Tujec je hlastnil:

»K vragu z njegovim poštarstvom! Kdo pa mislite, da sem jaz?«

Gostilničar je pomirljivo zakrilil z rokami in izginil. Spodaj je bilo slišati kratko prerekanje. Zaloputnila so se vrata in dva para težkih čevljev je priropotalo po stopnicah. Na vratih se je pred široko belo gostilničarjevo postavo prikazala skoraj prav tako sčakasta oseba z velikimi, bedasto prevejanim obrazom. Tistemu človeku je bilo videti, da je bil pokoren in nasilen, in da je kazal po okoliščinah zdaj to, zdaj ono lastnost bolj kakor drugo. Za moža pri mizi ni bilo nič dvoma, katera od teh lastnosti bo danes obvladala. Njegov skorenj s privezanimi ostrogami je naglo udaril izpod mize. Sunil je ob stol in ga porinil natanko v sredo sobe.

»Tu je prostor!« je dejal.

Možak je obotavljaje se stopil bliže in sedel. Presenetilo ga je, da mu je tujec čisto od blizu pogledal v obraz. Zapazil je, da tujec začuden in nevoljno meri njegov klobuk. Zato ga je po vidnem notranjem obotavljanju snel z glave in si ga položil na debela kolena.

Tujec ga je pogledal in mu na drobno pomežiknil ter rekel: »Gostilničarjev gospod brat, kaj ne? Saj je to takoj videti.«

Mali debeluhar se je napihnil in začel:

»In poštar tukaj.«

Popotnik pa se je z zlobnim obrazom naslonil nazaj in vprašal: »Kako naj se o tem prepričam? Ali imate pri sebi izkaze?«

Velikopotezni licar na uradniškem obličju je splahnel kakor, da bi bila njegova izraza otroški mehurji, v katere je kdo pilil s šivanko. Zaskrbnjeno je poškilil z očesci in negotovo začel tipati po žepih. Potem je priznal:

»Nimam pri sebi.«

Iskal je naprej in napol mu je bilo pri srcu tako, kakor da so ga zasačili v nedovoljenem postavljanju.

Tujec je s presojajočim pogledom pripomnil:

»Nadse zanimivo!«

»Toda verjemite mi, jaz sem, saj sem jaz poštar! Vsa vas vendar ve. Kajne, Henry?«

Obrnil se je po pomoč k bratu. Gostilničar je dejal:

»Seveda, monsieur, drži. Gospod župnik stanuje le nekaj hiš od tu in lahko potrdi.«

Tujec je pripomnil:

»Že dobro. Bom verjel.«

Z roko je pokazal, da župnika ne potrebujejo.

Poštarju si je zdaj zabilsnilo v obrazu in je vzkliznil:

»Poglejte! Tu je vendar tudi moja kokarda.«

Obrnil je klobuk v roki in dvomljivo pokazal začrnelo znamenje svojega uradništva.

»Gospod ste gledali na klobuk z obrnjene strani, sicer bi bili kokardo videli že, ko sem prišel.«

Tujec se je nasmešnil in rekel:

»Ah, potem je kaj drugega. Potem vam pa z veseljem pokažem svoje papirje.«

Segel je v žep in potegnil iz njega podolgovat zganjen list. Namršil je čelo in nadaljeval:

»Kakor vidite, nosim jaz zase svoj osebni izkaz vedno pri sebi. Prav dobro bi bilo,« pri tem je preplašenega moža pogledal z mrzlim očesom in z robom papirja zabobnal po njegovih členkih, »prav dobro bi bilo, če bi se vi tudi ravnali po tem, zlasti kadar od kakega gospoda iz vojske zahtevate izkaze.«

Strel je zadel.

Debeluh je z rdečim obrazom in s prav malo trdno roko vzel papir, ga nemirno razganil in začel brati.

Bilo je posebno dovoljenje za dopust. Izdalo ga je vojno ministrstvo v Versaillesu. Po tem dovoljenju je gospod Denis Moore, podložnik njegovega prekrščanskega veličanstva, stotnik in tolač pri prvem polku telesne straže na konjih, bil upravičen, da v zasebnih zadevah neovirano potuje po ozemlju francoske monarhije. Napisano je bilo tudi, da velja dovoljenje za štiri mesece od dneva izdaja. Po poteku dopusta bi se moral imetnik spet prigraditi v Versaillesu za službo. Stotnik je pokazal na umetelno zaviti podpis, ki ga je bralec zastojal skušal razgonetiti in dejal:

»Podpisal sam vojni minister.«

Ob pogledu na podpis tako vsemogočnega moža se je poštar čutil neznanega od prahu. V teh okoliščinah je bilo že bolje, če se odreče mali pristojbini za pregledovanje listin, ki je bila običajna.

Hotel se je naglo posloviti in je dejal:

»Gospod stotnik bodo upam oprostili, da sem motil.«

Oni je odgovoril:

»Seveda, seveda, toda le sedite. Moram se z vami nekaj pogovoriti.«

Obrnil se je h gostilničarju in rekel:

»Kar noter. In prosim zaprite vrata. Ali nas bo kdo slišal?«

»Živa duša ne.«

Stotnik je začel:

»Prosim, da me prav razumete. Kar vam bom povedal zdaj, je zadeva njegovega veličanstva in ne sme iz tega prostora.« Pomembno je pogledal možaka. Ko sta se spuščala v zgovorna zagotavljanja, je spet razgrnil papir.

»Gotovo ste zapazili,« je rekel in pokazal na vrsto, kjer so stala omenjene besede, »da potujem v zasebnih zadevah.«

Poštar je razumno priklimal.

»No, prosim dalje spodaj stoj, naj mi dajo povsod pomoč, varstvo in mi gredo na roko. Gospod poštar, to je tisto, kar vas moram zdaj prositi. Sedite, prosim, malo, bliže, pa vam bom pojasnil.«

Pritajil je glas in začel govoriti zaupljivo, kakor da bi sporočal nadse važno zadevo.

»V grad Besance je danes dospel neki gospod, neki markiz de Vinvitata. Potuje domov v Genovo. Toskanski veliki vojvoda ga je lani poslal s posebno diplomatsko nalogo na dvor v Versailles. Ta naloga je bila tako važna, da je tu pri najboljši volji ne morem podrobneje razlagati.«

Gostilničar je bil že preblazen, da je vedel za važne državne zadeve, da bi si bil upal kaj odgovarjati.

Njegov brat pa je začel nekako vzdihovati, kar naj bi pomenilo toliko, kakor da mu do zadnjega razodetja v teh skrivnostih sploh. Tujec je začel zdaj šepetati:

»Markiz ima pri sebi nekaj važnih pisem. Jaz potujem za njim. Naročeno mi je, naj se teh pisem polastim. Zato mi morata, gospoda, kot zvesta podložnika, pomagati, predvsem pa vi, gospod poštar.«

»Seveda, seveda, rad kar le morem...«

»Stvar je preprosta. Že se mi je posrečilo, da sem se malo sprijaznil z markizovo ženo. Žena je mlada in fletna, on pa je star.« Na obrazu obeh postojakov se je prikazal izraz narejene skušenosti. Z odkritim občudovanjem sta strmela v stotnika.

»Kakor sem od gospe zvedel, misli markiz ostati nekaj časa tu in hoditi v toplece v Royat. Tako upam, da bom še pred koncem njegovega zdravljenja gospo pripravil do tega, da bo...«

...izmaknila pisma,« je zamrmral poštar.

»Dobro ste uganili!«

Stotnik je priznavno vzkliznil in ga prijateljsko potrepil po rami. Nato je dejal:

»Vidim, da naglo mislite.«

V sobi je spet na vseh obrazih zasijal očarujoč smeh.